

سؤالات درس روان شناسی / پایه یازدهم / رشته ادبیات و علوم انسانی / براساس محیطه

شناختی / درس سوم / احساس، توجه، ادراک / تهیه و تنظیم : کریم عباسی اول. دکترای

روان شناسی تربیتی. 09141908227

توجه : در مقابل هر سؤال یک واژه نوشته شده است این واژه نشان می دهد که سؤال

مورد نظر در کدام محیطه شناختی (دانش . درک . کاربرد . تحلیل . ترکیب . ارزشیابی)

طبقه بندی بنجامین بلوم قرار گرفته است.

مقدمه

- فعالیت 3-1 / ص 68 - همین حالا مطالعه این صفحه را متوقف کنید! چه صداهایی از محیط پیرامون را

می شنوید که هنگام مطالعه، به آن توجه نداشته اید؟ کاربرد

- محرک های محیط را چگونه حس می کنیم؟ درک.

- دریافت های حسی را چگونه انتخاب می کنیم؟ درک.

- دریافت های حسی انتخاب شده را چگونه تفسیر می کنیم؟ درک.

- آزمایش های مربوط به فقدان حواس ، در « ..... » انجام می شود. درک

- محرومیت حسی چیست؟ درک

- نتایج مطالعات در زمینه شرایط محرومیت حسی بیانگر چیست؟ درک

- محرومیت حسی به دلیل آزارنده بودن آن نوعی ..... تلقی می شود. درک

- فعالیت 3-2 / ص 69 - سه حس از 5 حس خود را از تحریک های بیرونی محروم کنید (صدا، نور، بو). تا چه

زمانی قادر به تحمل وضعیت ایجاد شده بودید؟ حالات محرومیت حسی خود را از صدا، نور، بو گزارش کنید.

احساس عاطفی خود را گزارش کنید. کاربرد

- احساس را با مثال تعریف کنید؟ دانش

- محرک را تعریف کنید؟ دانش

- تفاوت میان توجه و ادراک چیست؟ درک

- **فعالیت 3-3 / ص 70** - محمد، حسن و جواد در حال مطالعه کتاب درسی هستند. حمید از دور با صدای بلند می گوید: «بچه ها چه کار می کنید؟» دو نفر سرشان را بالا آورده نگاه می کنند. یکی اصلاً سر خود را بالا نمی آورد. در این مثال صدای حمید به گوش هر سه رسید (احساس)، اما دو نفر سرشان را بالا آوردند (توجه). در بین این دو نفر که سرشان را بالا آوردند یک نفر (محمد) گفت: «چقدر داد می زنی؟» (ادراک). این مثال را در مورد موضوع بویابی و سوختن یک غذا یا پختن یک کیک خوشمزه به کار ببرید (اسم سه نفر که این بو را در فاصله ای مناسب استشمام می کنند، بنویسید). کاربرد

- از نظر تکاملی ، ..... محرک های بیرونی برای بقای موجود زنده حیاتی است. دانش

- کدام یک از مراحل شناخت به حیات موجودات زنده کمک می کند؟ تحلیل

الف) احساس ب) محرک ج) توجه د) ادراک

- همچنان که محرومیت حسی آزارنده است، درگیری حواس مختلف با محرک های متنوع و مطلوب ..... است. دانش

- **فعالیت 3-4 / ص 70** - با کمک اینترنت، مفهوم «جبران حسی» را جست و جو کنید. با رعایت مطالب مربوط به روش علمی، دریافت خود را در باره این موضوع بنویسید. ترکیب

- دریافت تک حسی کارآیی بیش تری دارد یا دریافت چند حسی ؟ چرا؟ تحلیل

- **فعالیت 3-5 / ص 71** - نوشته ای را به سه شیوه مطالعه کنید : 1- جملات را با چشم بخوانید و تعقیب کنید. 2- علاوه بر تعقیب چشمی، مطالب را به گونه ای بخوانید که گوشتان هم بشنود. 3- علاوه بر تعقیب چشمی و بلند خوانی، اگر یادداشت برداری نیز بکنید، نتایج چگونه خواهد بود؟ کدام یک از شیوه ها مؤثرتر است؟ چرا؟ ترکیب

حواس مختلف تهیه و تنظیم : کریم عباسی اول. دکترای روان شناسی تربیتی. 09141908227

- مهم ترین حواس (گیرنده های حسی) را نام ببرید؟ دانش

- تحریک هر یک از گیرنده های حسی تابع شدت محرک است، مفهوم جمله فوق را با مثال معرفی کنید؟ درک

حواس انسان (برای مطالعه)

- سه پرسش را مطرح کنید که به شدت محرک مربوط می شود؟ ترکیب

- آستانه مطلق را تعریف کنید؟ دانش

- حداقل شدت محرک مورد نیاز (مقدار تقریبی آستانه مطلق) در حواس پنجگانه را بنویسید؟ دانش
- حداقل شدت محرک مورد نیاز (آستانه) در حس چشایی چقدر است: دانش
- الف) شعله یک شمع از فاصله 50 کیلومتری در یک شب تاریک و صاف
- ب) تیک تاک ساعت مچی در فاصله 6 متری در محیطی کاملاً ثابت
- ج) یک قاشق چای خوری شکر که در حدود 8 لیتر آب حل شده است
- د) یک قطره عطر که در فضای یک خانه سه خوابه پخش شده است
- گیرنده ی حس بینایی ، ..... ، گیرنده حس شنوایی ، ..... ، گیرنده حس چشایی ، ..... ، گیرنده حس بویایی ، ..... و گیرنده حس لامسه ، ..... است . دانش
- در بین حواس مختلف ، بیش ترین دریافت های حسی به وسیله ی ..... صورت انجام می گیرد. درک
- توانایی مشاهده جزئیات چه نام دارد: دانش
- الف) آستانه مطلق ب) شدت محرک ج) تیزبینی د) ریز بینی
- وقتی روشنایی ، اندک است ، ..... کم است. دانش
- یکی از دلایل بروز اغلب تصادفات رانندگی در شب چیست؟ درک
- ما چگونه صدای یک چیز را می شنویم؟ درک
- مزه ها در 4 گروه اصلی طبقه بندی می شوند ، این چهار گروه کدامند؟ ترکیب
- بیشتر بوهایی که احساس می کنیم ، حاصل ..... گازی شکلی هستند که از ..... سنگین ترند. درک
- چرا بشر از درک اغلب بوها محروم است؟ درک
- گیرنده های بویایی در انتهای حفره های ..... قرار دارند. درک
- حس لامسه در زندگی ما چه نقشی (کمک) ایفا می کند؟ درک
- بزرگترین دستگاه حسی که گیرنده های آن در حدود 2 متر مربع در سطح بدن گسترده شده اند چه نام دارد؟ دانش
- الف) بینایی ب) شنوایی ج) چشایی د) لامسه
- کدام گیرنده ها در پوست قرار دارند؟ تحلیل
- احساس درد تحت تأثیر چه عواملی است؟ درک
- سؤال ص 73 / - با توجه به دو مثال زیر بگویید چرا تحمل درد برای افراد، یکسان نیست؟ تحلیل

- 1- جانبازان جنگ تحمیلی، در مقایسه با افراد عادی، برای جراحی یک عضو به یک اندازه ابراز ناراحتی نمی کنند. 2- درد زایمان برای خانم ها، به مراتب قابل تحمل تر از درد ناشی از جراحی کلیه است.

توجه : محرک های محیطی را چگونه انتخاب می کنیم؟

- توجه چه تفاوتی با تمرکز دارد؟ درک
- سؤال ص 73 / - قبل از شروع کلاس، برای یادگیری بهتر، تصمیم می گیرید سخنان دبیر محترمتان را به دقت گوش کنید. در دقایق نخست تصمیم شما عملی می شود، اما بعد از چند دقیقه حواستان به موضوع های دیگر معطوف می شود. در این مثال، توجه شما دچار مشکل شده یا تمرکزتان؟ توضیح دهید. ارزشیابی
- شما هم در مطالعه و یادگیری مطالب در هر دو مرحله ممکن است با مشکل مواجه شوید یعنی چه؟ دانش

تهیه و تنظیم : کریم عباسی اول. دکترای روان شناسی تربیتی. 09141908227

منابع توجه

- منابع توجه تحت تأثیر سه عامل است، این عوامل را بنویسید و با ذکر مثال توجیه کنید؟ ترکیب
- سؤال ص 74 / - به نظر شما یک دندان پزشک، در گفتگو با دیگران به کدام یک از اعضای بدن بیش تر توجه می کند؟ چرا؟ تحلیل

آیا به همه آنچه توجه داریم آگاهی کامل داریم؟

- آیا به همه آنچه توجه داریم آگاهی کامل داریم؟ با مثال توجیه کنید. ترکیب
- آماده سازی چیست و چه زمانی اتفاق می افتد؟ با مثال؟ درک
- در این پدیده شناخت محرک معینی، تحت تأثیر ارائه پیشین همان محرک یا محرک شبیه آن قرار می گیرد: درک (الف) نوک زبانی (ب) آماده سازی (ج) خوگیری (د) تمرکز
- ارائه پیشین محرک، در پدیده .....، دریافت بعدی را آسان می کند. درک
- سؤال ص 75 / - چرا در بیمارستان ها و فرو دگاها قبل از اعلام خبری موسیقی یا صدایی نواخته می شود و سپس اصل پیام گفته می شود؟ درک

- فعالیت 3-6 / ص 75 - تماشاگران برای مشاهده مسابقه فوتبال به استادیوم می روند. دورتادور زمین فوتبال پُر از تابلوهای تبلیغاتی است. هیچ یک از تماشاگران به قصد دیدن آن پیام های تبلیغاتی به استادیوم

نمی آیند. ولی این تصاویر، زمینه ذهنی آنها را برای خرید های بعدی آماده می کند. این مثال، نمونه ای از آماده سازی است. یک مورد مانند این مثال بیابید و به صورت گروهی تجزیه و تحلیل کنید. تحلیل

چگونه می توانیم تمرکز ایجاد کنیم؟

- آفت تمرکز .....، نام دارد. دانش

- خوگیری را تعریف کنید؟ دانش

برخی از موانع تمرکز

- این پدیده شامل عادت کردن به محرک خاص است به نحوی که به تدریج کمتر و کمتر به آن محرک می

پردازیم: (الف) نوک زبانی (ب) آماده سازی (ج) خوگیری (د) تمرکز

- چه عواملی سبب ایجاد خوگیری و عدم تمرکز (عوامل مانع تمرکز) می شود نام برده و مقایسه کنید؟ ارزشیابی

- وقتی موضوع مورد توجه همیشه به صورت یکسان ارائه شود، فرد به آن موضوع عادت می کند، در نتیجه ابعاد

جدید آن را در نمی یابد، این مطلب بیانگر کدام عامل ایجاد خوگیری و عدم تمرکز است؟ تحلیل

الف) یکنواختی و ثبات نسبی (ب) آشنایی نسبی با محرک و موضوع مورد مطالعه

ج) تغییرات درونی محرک ها (د) درگیری و انگیزتگی ذهنی

- روش مفید برای خارج شدن از یکنواختی و ایجاد تمرکز چیست؟ درک

- اگر محرک مورد نظر به شدن دفعات متعدد ارائه شود، خوگیری شکل می گیرد. عبارت فوق بیانگر کدام عامل

ایجاد خوگیری و عدم تمرکز است: تحلیل الف) یکنواختی و ثبات نسبی (ب) آشنایی نسبی با محرک و موضوع

مورد مطالعه (ج) تغییرات درونی محرک ها (د) درگیری و انگیزتگی ذهنی

- فعالیت 3-7 / ص 76- اگر بخواهید مطالب این درس را برای آزمون به دقت مطالعه کنید، کدام شیوه

مطالعه را انتخاب می کنید؟ چرا؟ 1- مطالعه کل مطالب درس در یک حالت ثابت و بدون وقفه. 2- مطالعه بخشی از

درس و سپس قدم زدن، استراحت و خوردن میان وعده و پس از استراحت کوتاه، ادامه مطالعه. تحلیل

تهیه و تنظیم: کریم عباسی اول. دکترای روان شناسی تربیتی. 09141908227

عوامل ایجاد تمرکز

- عواملی که باعث ایجاد تمرکز می شوند را نام برده و مقایسه کنید. ارزشیابی

- موضوع مورد توجه به لحاظ معنایی، شرایط متنوع و جذابی مطلب، بیانگر کدام عامل ایجاد تمرکز است؟ تحلیل

الف) یکنواختی و ثبات نسبی   ب) آشنایی نسبی با محرک و موضوع مورد مطالعه

ج) تغییرات درونی محرک ها   د) درگیری و انگیزتگی ذهنی

- میزان انگیزتگی ذهنی، تحت تاثیر عوامل ..... و ..... است. دانش

کارکرد های توجه

- کارکرد های توجه را نام برده و مقایسه کنید. ارزشیابی

- در هر موقعیت توجه، دو نوع علامت وجود دارد؛ نام ببرید و تفاوت این دو را با ذکر مثال بنویسید. دانش

- اگر چیزی مثل نور دیده نشود ولی شما آن را گزارش کنید، در آن صورت محرکی را ردیابی کرده اید که غایب

بوده است. این مطلب بیانگر کدام حالت زیر است: تحلیل

الف) اصابت یا تصمیم درست   ب) از دست دادن محرک هدف   ج) هشدار کاذب   د) ردّ درست

ردّ نیابی علامت	ردّ یابی علامت	- جدول زیر را کامل کنید: ترکیب موقعیت های ردیابی علامت
	اصابت یا تصمیم درست	حاضر
ردّ درست		غایب

- اینکه از دست دادن را فدای هشدار کاذب بکنیم یا برعکس، بستگی به اهمیت تکلیف دارد. بیانگر کدام کارکرد

توجه است: تحلیل

الف) ردّ یابی درست علامت   ب) گوش به زنگی   ج) جستجو   د) درگیری و انگیزتگی ذهنی

- دومین کارکرد توجه چه نام دارد؟ دانش

- **فعالیت 3-8 / ص 78** - هنگام عبور از خروجی های بازرسی فرودگاهها، مأموران همه وسایل، حتی

کمربند را هم بازرسی می کنند. به نظر شما در این ردّیابی، هشدار کاذب وجود دارد یا از دست دادن؟ اگر قرار

باشد دو درس با اهمیت متفاوت را مطالعه کنید در کدام درس باید پدیده هشدار کاذب باشد؟ چرا؟ ارزشیابی

- به توانایی فرد برای یافتن محرک هدف در یک دوره زمانی طولانی را چه می نامند؟

- مفهوم گوش به زنگی را با مثال طرح کنید؟ ترکیب

- مهمترین عامل گزارش نکردن پرش دو ثانیه ای عقربه ثانیه شمار در بحث گوش به زنگی از کارکردهای توجه چیست؟ درک

- **سؤال ص 79 / 1 -** چرا بین دو کلاس آموزشی زنگ تفریح برای دانش آموزان در نظر گرفته می شود؟ درک

2- آیا دانش آموزان دوره های مختلف ، به زنگ تفریح یکسانی نیاز دارند ؟ چرا ؟ درک

- کارکرد سوم توجه چیست؟ پیدا کردن محرک هدف، تابع چیست؟ درک

- **فعالیت 3- 9 / ص 80** - یافتن یک خودرو در یک پارکینگ خلوت راحت تر است یا شلوغ؟ یافتن خودرو با

رنگ کمیاب چگونه؟ در این دو مثال کدام یک از دو عامل مؤثر (تعداد عوامل انحرافی و ویژگی منحصر به فرد بودن آن هدف) رخ داده است. شما هم سعی کنید مثال هایی از این دست بیابید. تحلیل

تهیه و تنظیم : کریم عباسی اول. دکترای روان شناسی تربیتی. 09141908227

ساماندهی توجه

- رعایت چه نکاتی باعث ساماندهی توجه می شود؟ درک

- چرا بهتر است هر از چند گاهی بعد از مطالعه استراحت کنید؟ درک

- برآورد دقیق حداکثر مدت زمان مفید برای ایجاد توجه مستمر به ویژگی های ..... و ..... تکلیف مورد نظر بستگی دارد. درک

- چرا لازم است از حواس مختلف برای انجام دادن یک تکلیف استفاده کنید؟ با مثال طرح کنید؟ ترکیب

- چرا بهتر است از انجام هم زمان چند تکلیف پرهیز کنیم؟ درک

- **سؤال ص 75 / -** اگر تمایل داشتید هم زمان با تماشای یک برنامه مستند علمی درس خاصی را مرور کنید

کدام کتاب درسی را انتخاب می کردید ؟ چرا؟ تحلیل

- **فعالیت 3- 10 / ص 81** - آیا می توانید حدس بزنید چرا رنگ تابلوهای « ورود ممنوع» قرمز است؟ اگر سبز

می بود بر میزان توجه رانندگان چه تأثیری می داشت؟ درباره « اثر استروپ» جست و جو کنید. حاصل بررسی و تحقیقتان را در قالب یک گزارش ارائه دهید. ارزشیابی

ادراک : محرک های محیطی را چگونه تفسیر می کنیم؟

- بعد از انتخاب دریافت های حسی، آنها را ..... می کنیم. دانش

- فرایندی که از طریق آن، محرک های مورد توجه را بازشناسی و به آنها معنا می بخشیم چه نام دارد؟ دانش
- الف) ادراک ب) احساس ج) تمرکز د) گوش به زنگی
- همه ی آنچه را که احساس می کنیم ..... نمی شوند. درک
- گاهی چیزی را که وجود خارجی دارد ادراک نمی کنیم. گاهی نیز چیزی را ادراک می کنیم که احساس نشده است، روان شناسان به ادراک پدیده های بدون احساس .....گویند. دانش
- **سؤال ص 82 /** - به نظر شما بین خطای ادراکی و توهم چه تفاوتی وجود دارد ؟ درک
- وجود خطاهای ادراکی بیانگر چیست؟ درک
- دو نمونه از خطاهای ادراکی را با رسم نمودار (شکل) نشان دهید. تحلیل
- معمولاً آزمایش شوندگان در زمینه ی خطای ادراکی خط واگرا را ..... و خط همگرا را ..... ادراک می کنند. درک
- **فعالیت 3- 11- ص 82-** با جست و جو در اینترنت چند نمونه از خطاهای ادراکی را جمع آوری کنید. ترکیب
- از مطالب مربوط به خطای ادراکی چه نتایجی بدست می آید؟ کاربرد
- منظور از خطای شناختی در بحث مربوط به خطای ادراکی چیست ؟ با مثال معرفی کنید؟ درک
- اگر تعداد خطاها در خطای ادراکی زیاد باشد، به عنوان یک « خطای .....» وارد نظام ذهنی فرد می شود. دانش
- دلیل مشکل بودن یک درس احتمالاً چیست؟ درک

تهیه و تنظیم : کریم عباسی اول. دکترای روان شناسی تربیتی. 09141908227

گشتالت

- « **گشتالت** » یک واژه آلمانی به نام ..... و ..... است. دانش
- روان شناسان گشتالت براین باور بودند که روش های .....، درک جامعی ایجاد نمی کند. دانش
- « کل بیش تر از مجموع اجزا است » نظر کدام یک از مکات روان شناسی است: تحلیل
- الف) گشتالت ب) رفتاری ج) شناختی د) انسان گرا
- به عقیده روان شناسان گشتالتی « **کل بیش تر از مجموع اجزا است** » مفهوم این جمله چیست؟ درک

- سؤال ص 83 / - بسیاری از افراد در فضای مجازی، خود را با عکس نیمرخشان (پروفایلشان) به دیگران معرفی می کنند. به نظر شما کدام یک شکل زیر موفق تر است؟ چرا؟ 1- تصویری تمام قد و کامل از خود

2- تصویری از نمای بسیار نزدیک یا نیمی از صورت خود. تحلیل

- یکی از مهم ترین اصول مکتب گشتالت ، اصل شکل و زمینه است. منظور از این اصل چیست؟ درک

- به نظر روان شناسان پیر و مکتب گشتالت ، ادراک یک شکل تحت تأثیر چیست؟ درک

الف) شکل ب) مجاورت ج) استمرار د) تقارب

- ما گرایش داریم اشکال رابه صورت متصل و پیوسته ببینیم ، نه منقطع و غیر پیوسته . این موضوع بیانگر کدام

اصل روان شناسی گشتالت است: تحلیل الف) شکل ب) مجاورت ج) استمرار د) تقارب

- وقتی چند شیء در کنار یکدیگر باشند ما آنها را به صورت یک گروه ادراک می کنیم. این مطلب به کدام اصل

روان شناسی گشتالت اشاره می کند: تحلیل الف) شکل ب) مجاورت ج) استمرار د) تقارب

- ما تمایل داریم اشیای ناقص را به صورت کامل ببینیم . این اصل کدام یک از اصول روان شناسی گشتالت را بیان

می کند: تحلیل

- شواهد تجربی جدید در زمینه دانش امروزی از ادراک چیست؟ با مثال تبیین کنید؟ درک

- یک فرد نوآموز زبان فارسی و یک فرد مسلط به زبان فارسی ، متن داخل شکل صفحه را می خواند . واژه « را »

به وسیله فرد نوآموز دوباره خوانده می شود . در حالی که فرد مسلط به زبان فارسی آن را یک بار می خواند . فرد

اول دارای پردازش ..... و فرد دوم دارای پردازش ..... است. تحلیل

- به واسطه ادراک ، محرک های بیرونی به اطلاعات روان شناختی ..... تبدیل می شود. ما این اطلاعات را در

مخزنی به نام ..... نگهداری می کنیم. دانش

سوالات درس روان شناسی / پایه یازدهم / رشته ادبیات و علوم انسانی / براساس حیطه شناختی / درس

سوم / احساس، توجه، ادراک / تهیه و تنظیم : کریم عباسی اول. دکترای روان شناسی تربیتی.

09141908227

توجه : در مقابل هر سؤال یک واژه نوشته شده است این واژه نشان می دهد که سؤال مورد نظر در

کدام حیطه شناختی (دانش . درک . کاربرد. تحلیل . ترکیب . ارزشیابی) طبقه بندی بنجامین بلوم قرار

گرفته است.